

WO.053.20.2023.SB

Kraków, 5 kwietnia 2024 r.

Dotyczy: zgłoszenia nieprawidłowości w działalności toru quadowego w obszarze chronionym

informuje że od ponad roku zgłasza nieprawidłowości dotyczące dewastacji lasu pod działalność toru offroadowego (quadowego) pod nazwą The Ride Side Sp. z o.o. zgłoszenie trafiło do wielu organów administracji publicznej, w tym do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie (dalej „Regionalnego Dyrektora”).

Z informacji otrzymanych od , z Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (dalej „ZPKWM”) oraz z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (dalej „WIOŚ”) wynika, że tor quadowy został wykonany poprzez nawiezenie ziemi, wycięcie drzew i niwelację terenu leśnego na północnym stoku Gubałówki w miejscowości Nowe Bystre-Słodyczki, na działkach o numerach ewidencyjnych 10159/6, 10168/10, 10168/17, 10170/3, 10171/3 i 10173, położonych w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

Wiemy, że w maju 2023 r. ZPKWM poinformował Komendę Powiatową Policji w Zakopanem o możliwości złamania przez prowadzącego tor quadowy zakazów obowiązujących w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu¹:

- 1) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

---

¹ Określonych w uchwale nr XX/274/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego poz. 3482).

- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.

Naruszenie zakazów obowiązujących w obszarze chronionego krajobrazu zagrożone jest karą aresztu albo grzywny². Orzekanie w sprawach naruszeń następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Oskarżycielem publicznym we wszystkich sprawach o wykroczenia jest Policja (lub prokurator). Policja zatem, po otrzymaniu zgłoszenia ZPKWM, powinna była przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, zakończone ewentualnym skierowaniem wniosku o ukaranie The Ride Side Sp. z o.o. do sądu rejonowego.

Odpowiadając zatem na pierwsze z pytań zadanych przez Regionalny Dyrektor nie wszczynał postępowania administracyjnego w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody, ponieważ nie zawiera ona przepisów nakazujących wszczęcie postępowania w przypadkach naruszeń zakazów obowiązujących w obszarze chronionego krajobrazu. Regionalny Dyrektor może jedynie zgłaszać przypadki naruszeń lub podejrzeń o naruszenie przepisów ustawy o ochronie przyrody na Policję, w czym uprzedził go ZPKWM.

W zgłoszeniu dotyczącym dewastacji środowiska pod działalność toru quadowego opisuje następujące naruszenia:

- 1) przekształcenie terenu poprzez wycięcie kilkuset drzew w lesie, nawiezenie odpadów budowlanych, elementów ceramiki, opon, betonowych słupów i przysypanie ich ziemią, wykonanie dróg;
- 2) naruszenie stosunków wodnych m.in. poprzez likwidację runa leśnego i mchu;
- 3) wypłoszenie dzikich zwierząt na skutek uciążliwego hałasu;
- 4) zniszczenie gniazd ptaków i nor zwierząt, usunięcie roślin;
- 5) zasypanie źródeł i potoków.

---

² Na podstawie art. 127 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890).

Pyta o poczynione ustalenia czy podjęte działania administracyjne. Działania podjęły lub powinny być podjąć organy właściwe w sprawie, czyli:

- 1) ZPKWM, który sprawuje nadzór nad Południowomałopolskim Obszarem Chronionego Krajobrazu; pracownicy Zespołu wykonali oględziny miejsca już w kwietniu 2023 r. i przekazali sprawę na Policję oraz powiadomili o tym 4 inne jednostki;
- 2) WIOŚ, który posiada uprawnienia do:
  - a) wykonywania kontroli podmiotów korzystających ze środowiska m.in. w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz przepisów ustawy o odpadach,
  - b) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego;pracownicy WIOŚ przeprowadzili 22.08.2023 r. czynności kontrolne w terenie i ustalili, że na części działek nr ew. 10171/3, 10170/3, 10144/7, 10142/4 i 10152/9 wykonane zostały prace budowlane polegające na utwardzeniu terenu i wykonaniu murków oporowych z użyciem ziemi i odpadów betonowych oraz częściowej niwelacji terenu materiałem ziemnym przywiezionym na teren działek; stwierdzili, że właściciel wykorzystał odpady bez wymaganych zezwoleń, czym naruszył przepisy ustawy o odpadach; w związku tym Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wszczął stosowne postępowanie administracyjne;
- 3) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Zakopanem (dalej „PINB”), który sprawuje nadzór i kontrolę nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, a w szczególności zgodności zagospodarowania terenu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz wymaganiami ochrony środowiska; PINB otrzymał z WIOŚ wniosek do rozpatrzenia w części dotyczącej kontroli legalności i posiadania pozwoleń, w tym pozwolenia na budowę toru dla quadów;
- 4) Policja, która zna sprawę od maja 2023 r., a w styczniu otrzymała z WIOŚ wniosek do rozpoznania w części dotyczącej zagrożenia bezpieczeństwa osób przez poruszające się po drodze z nadmierną prędkością pojazdy (quady) oraz prowadzenia pojazdów przez osoby niepełnoletnie po drogach publicznych. Jak informuje, Policja nie nałożyła żadnego mandatu.

Regionalny Dyrektor nie może udzielić odpowiedzi na pytania, czy:

- 1) tor off-roadowy działa legalnie i posiada wszelkie pozwolenia, w tym pozwolenie na budowę,
- 2) inwestor uzyskał decyzję o warunkach zabudowy,
- 3) dla przedsięwzięcia wydana była decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub była przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko,
- 4) w związku z naruszeniami wydano decyzję o zapobieganiu negatywnym oddziaływaniom na środowisko,
- 5) w związku z naruszeniem zapisów planu zagospodarowania przestrzennego i zmianę sposobu użytkowania gruntu zostało wszczęte postępowanie na podstawie ustawy Prawo budowlane,
- 6) w związku ze stwierdzonym przez Wody Polskie naruszeniem stosunków wodnych zostało wszczęte postępowanie w związku z naruszeniem ustawy Prawo wodne,
- 7) w związku z tym, że teren został zniekształcony poprzez nawiezienie ziemi gruzu i odpadów budowlanych zostało wszczęte postępowanie administracyjne w związku z naruszeniem ustawy o odpadach.

Na powyższe pytania odpowiedzieć mogą wyłącznie organy właściwe w tych sprawach, które były powiadomione o procederze, tj.:

- 1) Wójt Gminy Poronin, który jest właściwy do wydawania decyzji:
  - a) o warunkach zabudowy,
  - b) o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
  - c) nakazujących posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania,
  - d) nakazujących właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom, jeżeli spowodowane przez niego zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie;

Wójt Gminy Poronin otrzymał z WIOŚ w styczniu wniosek do rozpatrzenia w części dotyczącej zgodności inwestycji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, w kwestii uzyskania przez właściciela toru

decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz składowania przez niego odpadów w miejscu do tego nieprzeznaczonym;

2) Starosta Powiatu Tatrzańskiego, który posiada kompetencję do wydawania decyzji:

- a) o pozwoleniu na budowę,
- b) w zakresie gospodarki odpadami,
- c) nakładającej na podmiot korzystający ze środowiska, negatywnie oddziałujący na środowisko, obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia albo przywrócenia środowiska do stanu właściwego;

Starosta Powiatu Tatrzańskiego otrzymał zgłoszenie z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w październiku 2023 r.;

3) PINB, który jest władny do kontrolowania obiektów i prac budowlanych i może wydawać postanowienia o wstrzymaniu budowy w przypadku obiektu budowlanego lub jego części będącego w budowie albo wybudowanego:

- a) bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę albo
- b) bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu do tego zgłoszenia;

PINB wie o sprawie od maja 2023 r.

WIOŚ przekazał wniosek także nam do rozpatrzenia w części dotyczącej zniszczenia przyrody będącej ostoją szeregu gatunków roślin i zwierząt w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem ochrony przyrody, ale jego kompetencje w tym zakresie określa ustawa o ochronie przyrody. Do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska należy ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, w tym ochrona gatunkowa. Ochrona ta odbywa się przede wszystkim poprzez:

1) uzgadnianie projektów:

- a) studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (od 24.09.2023 r. planów ogólnych) oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – w części dotyczącej rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego i ich otulin, obszaru chronionego krajobrazu

- lub obszaru Natura 2000, w zakresie ustaleń tych planów mogących mieć negatywny wpływ na ochronę tych obszarów³,
- b) decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – w odniesieniu do obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody⁴ – w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
  - c) decyzji o usunięciu drzew lub krzewów, ale wyłącznie w pasie drogowym drogi publicznej⁵,
  - d) uchwał rad gmin w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego⁶;
- 2) wydawanie zarządzeń w sprawie:
- a) utworzenia rezerwatu przyrody,
  - b) ustalenia planu ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody,
  - c) ustalenia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- 3) realizację ww. planów oraz wykonywanie działań ochrony czynnej w stosunku do gatunków chronionych, np. usuwanie roślin inwazyjnych, wypas zwierząt, monitoring roślin i zwierząt gatunków chronionych;
- 4) kontrolę spełnienia warunków określonych w udzielonych zezwoleniach na czynności zakazane w stosunku do roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- 5) wydawanie decyzji nakazujących natychmiastowe wstrzymanie działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Poronin w części dotyczącej sołectwa Nowe Bystre (uchwała Nr XXXI/164/2013 Rady Gminy Poronin z dnia 14 lutego 2013 r.) był uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem.

---

³ Art. 13 ust. 3a, art. 16 ust 7, art. 23 ust. 5 oraz art. 30 ust 3 ustawy o ochronie przyrody.

⁴ W trybie art. 53 ust. 4 pkt 8 oraz ust. 5c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029 i 2739).

⁵ Art. 83a ust. 2a ustawy o ochronie przyrody.

⁶ Art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody.

Dla działek o numerach ewidencyjnych 10159/6, 10168/10, 10168/17, 10170/3, 10171/3 i 10173 w miejscowości Nowe Bystre-Słodyczki w planie wskazano następujące przeznaczenie: tereny lasów (35ZL) i tereny gruntów rolnych (8R1). Ustalenia planu przewidują wykorzystanie tych terenów na cele prowadzenia gospodarki leśnej oraz rolnicze. Zgodnie z § 5 ust. 10 planu nie są to tereny budowlane.

Tor quadowy znajduje się poza obszarami o wysokim reżimie ochronnym – rezerwatami przyrody i obszarami Natura 2000. Jednak przed wykonaniem prac ziemnych przez właściciela toru, teren tej inwestycji w dużej mierze pełnił funkcję przyrodniczą i z pewnością znajdowały się tutaj stanowiska roślin, w tym prawdopodobnie także chronionych, siedliska zwierząt, drzewa i krzewy. Nie posiadamy szczegółowych danych na temat gatunków roślin i zwierząt znajdujących się konkretnie na tym terenie. Jedynie ZPKWM opisał ten teren w piśmie z maja 2023 r. jako „Obszar istniejącego do tej pory zadrzewienia, który stanowił naturalną obudowę biologiczną cieku wodnego płynącego przez przedmiotowe działki, działał jako bufor przeciwpowodziowy, sprzyjał retencji rzecznej, stanowił naturalny korytarz ekologiczny migracji gatunków. Zniszczony obszar działek najprawdopodobniej był siedliskiem roślin chronionych. Twierdzenie takie można oprzeć o obserwację sąsiednich działek, gdyż są one bardzo intensywnie porastane przez m. in. szafran spiski, krokus spiski (*Crocus scopusiensis* (Rehm. et Woł.) Borbás)”. Wspomniany gatunek jest objęty częściową ochroną.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska nie ma uprawnienia do nakładania kar na podmioty wpływające negatywnie na środowisko, ani pieniężnych, ani administracyjnych. Nie ma także kompetencji nadzorczych nad innymi organami i nie może im nakazać określonego działania, ani wpływać na wykonywanie przez nie zadań.

Sprawy ładu przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody, a także sprawy zieleni gminnej i zadrzewień należą do zadań własnych gmin⁷. Wójt (burmistrz albo prezydent miasta) jest również organem w zakresie ochrony przyrody i do jego obowiązków należy dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

---

⁷ Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688).

Informuje , że Wójt Gminy Poronin zajął się sprawą, ale niewystarczająco – ukarał właściciela nieruchomości i toru mandatem w wysokości 100 zł, natomiast nie nakazał zaprzestania dalszej dewastacji terenu, ani nie powiadomił innych organów, które mogły podjąć kroki w sprawie (Starosty Powiatu Tatrzańskiego, PINB, Lasów Państwowych, Wód Polskich ani WIOŚ).

Możemy jedynie wskazać możliwość złożenia skargi na zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez Wójta Gminy Poronin, naruszenie praworządności, czy przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Organem właściwym do jej rozpatrzenia jest Rada Gminy Poronin⁸.

Tor dla quadów bez wątpienia jest budowlą ziemną. Jej wykonanie przypuszczalnie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę. Ze wszystkich informacji w sprawie można wnioskować, że jest to samowola budowlana i PINB powinien wdrożyć tu odpowiednie działania. Jeśli zdaniem PINB zaniedbał swoje obowiązki lub nienależycie je wykonuje, może Pani złożyć skargę na jego działalność do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Z zgłoszenia wynika, że sprawa nielegalnej budowy toru quadowego została przedstawiona także temu organowi.

Wszystkie organy administracji władne do podjęcia czynności mogących spowodować przywrócenie stanu poprzedniego na gruncie, wiedzą o sprawie. Zwrócimy się do nich z prośbą o informacje na temat prowadzonych przez nie postępowań, ich wyników i ewentualnych kar, które zostały lub będą nałożone.

Z poważaniem,

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Krakowie**

Rafał Rostecki
/podpis elektroniczny/

---

⁸ Art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803).